

bære, og jeg vil atter meget indtrængende henstille, at vi under den Udvalgsbehandling, som nu skal føres om Sagen, søger at finde hverandre paa et Grundlag, som virkelig løser Spørgsmaalet paa en forsvarelig Maade og paa en saadan Maade, at der ikke om Sagen skabes større Uro end højst nødvendig.

J. C. Christensen: Det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Johs. Fog-Petersen) saavel som den højtærede Minister gjorde sig megen Ulejlighed med at paavise, at jeg som Ordfører for Venstre stod i Modstrid med grundtvigske Frihedstanker. Den højtærede Minister undrede sig ikke over min Stilling, men han undrede sig over, at mit Parti kunde staa sammen med mig herom. Jeg tror, at de to ærede Herrer befinder sig i stor Misforstaaelse, naar de mener, at det foreliggende Lovforslag er grundet paa grundtvigske Frihedstanker, eller at mine Udtalelser navnlig skulde være i Strid med disse Tanker. Hvad har jeg nemlig sagt? Jeg har sagt, at en saadan stærk Indgriben i de folkekirkelige Forhold vilde det ikke være forsvarligt af denne Rigsdag at gøre. Jeg ved ikke af, at Grundtvig har udtalt sig om dette Spørgsmaal, og jeg tror ikke, at dette Standpunkt er i Strid med grundtvigske Frihedstanker. Jeg tror endogsaa, at man, hvis det var muligt at gøre Spørgsmaal til de døde, hvad jeg ikke skal gøre, vilde finde, at dette Standpunkt: at appellere til dem her i Landet, som ved Lov har faaet Ret til at tale med om Landets Forhold, vilde falde meget godt sammen med disse Frihedstanker.

Dette var det ene af det, jeg sagde. Det andet, jeg fremhævede, var, at hvis man vilde gaa til en Undtagelseslov for dette særlige Tilfælde, maatte man i alt Fald spørge Sognemenigheden. Jeg ved ikke, om det skulde være stridende med grundtvigske Frihedstanker, at Sognemenigheden spørges; i alt Fald forekommer det mig, at naar man taler om Frihedstanker i kirkelige Forhold, maa man netop ogsaa tænke paa at gaa til Sognemenigheden. Det vilde efter min Mening falde godt sammen med Talerne om Frihedstanker, at man ikke kommer med en Lov, der skal gælde ikke alene for denne enkelte Sognemenighed, men for flere Sognemenigheder, uden at give nærmere Bestemmelser om Sognemenighedernes Indflydelse.

Det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Johs. Fog-Petersen)

X

sagde dernæst, at for Fremtiden vilde det give sig af sig selv, thi naar der sker Indstilling til Præsteembede, saa ved Menighedsraadet, hvem det indstiller, og hvad det gaar ind til. Det er jo ingenlunde paa Forhaand givet, at det er fuldt oplyst for Menighedsraadet, at der blandt Ansøgerne om et ledigt Sogne kald findes Mænd, hvis Anskuelser ligner den Mands, der her er Tale om. Hvis det, inden Kaldelsen finder Sted, oplyses og oplyses ved Biskoppernes Foranstaltning, eventuelt ved den Biskops Foranstaltning, som skal give Kollats, saa indtræffer Tilfældet, og i saa Fald mener jeg, at Sognemenigheden bør have Ret til at træffe Beslutning om, hvorvidt den vil blive under det gamle Tilsyn eller vil ind under et nyt Tilsyn. Men jeg skal ikke opholde mig videre ved det, fordi jeg mener, at denne Rigsdag ikke skal beskæftige sig med den Side af Sagen. Henvender man imidlertid sin Opmærksomhed paa det særlige Tilfælde, nemlig Vaalse Sognemenighed, saa har man ganske vist der gjort en Indstilling om Besættelsen af Embedet, men sikkert ud fra den Forudsætning, at Sogneembedet saavel som Præsten skulde være underlagt det biskoppelige Tilsyn. Man kunde nemlig ikke paa det Tidspunkt gøre Indstilling ud fra anden Forudsætning. Jeg tror ikke, at de i Vaalse Sognemenighed tænkte sig, at naar de gjorde denne Indstilling og eventuelt fik kaldet denne Præst, vilde der fremkomme et Lovforslag om, at baade de og deres Præst skulde ind under et andet Tilsyn end det, den øvrige Del af den danske Kirke er undergivet. Nej, den Tale om, at Venstres Stilling her strider mod grundtvigske Frihedstanker, kan vi ganske roligt lade ligge. Og den Appel, som den højtærede Minister rettede til enkelte Medlemmer af Partiet om at melde sig som Modstandere af det Standpunkt, jeg her har hævdet, kunde Ministeren saamænd meget godt have sparet sig.

Man har sammenlignet Stillingen overfor dette Lovforslag med Stillingen, den Gang vi fik Valgmenighedsloven, da Vilhelm Birkedal kom i sit særlige Tilfælde. Jeg synes i Grunden, at der er meget ringe Lighed mellem den Mand, der nu er Tale om, og Vilhelm Birkedal; der er meget ringe Lighed mellem de to Tilfælde, da hele Vilhelm Birkedals store Menighed fulgte ham ind i Laden. Jeg ved ikke, om denne Mand har vundet saa stor Tilslutning der, hvor han kommer fra, at hans Menig-